

Варуниця Л. Д.,

*кандидат юридичних наук, доцент кафедри
конституційного і міжнародного права факультету № 4
Харківського національного університету внутрішніх справ
м. Харків, Україна*

ОСНОВНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ ОСВІТИ В УКРАЇНІ В АСПЕКТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ: ОКРЕМІ АСПЕКТИ

Глобальні інтеграційні процеси сучасного світу впливають на розвиток усіх сфер суспільного життя, у т.ч. освіти. Вхід України в європейський освітній простір неможливе без структурної реформи національної системи вищої освіти, впровадження певних інновацій у даній сфері. У Національній доктрині розвитку освіти зазначено, що в Україні повинен забезпечуватися прискорений, випереджальний інноваційний розвиток освіти шляхом оновлення змісту освіти та організації навчально-виховного процесу відповідно до демократичних цінностей, ринкових засад економіки, сучасних науково-технічних досягнень [1].

Слід зазначити, що метою модернізації освіти в Україні є створення такої моделі освітнього процесу, в якій би оптимально поєдналися кращі вітчизняні й зарубіжні традиції. Одним із шляхів модернізації освітньої системи України постає упровадження в навчальний процес інноваційних технологій і методів. Відмітимо, що інноваційний процес в освіті – це сукупність послідовних, цілеспрямованих дій, спрямованих на її оновлення, модифікацію мети, змісту, організації, форм і методів навчання та виховання, адаптації навчального процесу до нових суспільно-історичних умов.

Проблема інноваційного розвитку освіти актуалізувалася після набуття Україною незалежності. Акцентуємо увагу на тому, що цьому сприяли наступні чинники: нові соціально-економічні перетворення обумовили необхідність корінних змін в організації системи освіти, методології і технології організації навчального процесу у навчальних закладах, виникла потреба підготовки нової плеяди науково-педагогічних кадрів; посилилася тенденція гуманітаризації змісту освіти, з'явилися нові навчальні дисципліни; вхід навчальних закладів у ринкові відносини викликало конкуренцію між державними і недержавними вищими навчальними за-

кладами; зміни в інформатизації суспільства активізували потребу оновлення інформаційно-освітнього середовища [2].

Звернемо увагу на те, що послідовне впровадження інноваційної методики навчання має велике значення для постійної підтримки високої якості усіх складників навчального процесу, поєднання наукової та навчальної роботи, налагодження взаємовідносин між навчальними закладами та роботодавцями, розширення міжнародних зв'язків. Саме тому на практиці здійснюється впровадження нових форм і методів навчання. Зокрема, реалізуються програми спільного навчання студентів за кордоном за програмами обміну та стажування студентів, аспірантів і викладачів; наукове співробітництво із зарубіжними організаціями; використання інноваційних технологій, що значною мірою сприяють підвищенню якості підготовки сучасних фахівців; піднесенню на якісно новий рівень самостійної роботи студентів, оптимізації контролю за якістю освіти.

Відмітимо, що у даний час при розробці курсів важливо спиратися на самостійні види навчання. Майбутній фахівець повинен не просто отримати певні знання, а й навчитися самостійно їх набувати. Саме тому, важливим є стимулювання різних видів самостійної роботи студента: вивчення відповідного матеріалу, здійснення самоконтролю, виконання самоаналізу за результатами виконаних завдань і проведення самоконтролю свого подальшого навчання [3].

Необхідно також приділити увагу питанням соціально-психологічного тренінгу, в якому основним принципом виступає активна позиція кожного його учасника шляхом висловлення власної думки з окремих питань навчального заняття. Включення в освітній процес активних форм навчання, у тому числі психологічних тренінгів, суттєво впливає на розвиток професійних та особистісних якостей майбутнього спеціаліста [4].

Зазначимо, що інноваційне навчання являє собою постійне прагнення до переоцінки цінностей, збереження тих із них, які мають незаперечне значення, і відкидання тих, що вже застаріли. Інновації у навчальній діяльності пов'язані з активним процесом створення, поширення нових методів і засобів (нововведень) для вирішення дидактичних завдань підготовки фахівців у гармонійному поєднанні класичних традиційних методик та результатів творчого пошуку, застосування нестандартних, про-

гресивних технологій, оригінальних дидактичних ідей і форм забезпечення освітнього процесу [5].

Звернемо увагу на те, що освітні інновації характеризуються цілеспрямованим процесом часткових змін, що ведуть до модифікації мети, змісту, методів, форм навчання, способів і стилю діяльності, адаптації освітнього процесу до сучасних вимог часу і соціальних запитів ринку праці. Передусім, це має полягати в сучасному моделюванні, організації нестандартних лекційно-практичних, семінарських занять; індивідуалізації засобів навчання; кабінетного, групового і додаткового навчання; факультативного, за вибором студентів, поглиблення знань; проблемно-орієнтованого навчання; науково-експериментального при вивченні нового матеріалу; розробці нової системи контролю оцінювання знань; застосуванні комп'ютерних, мультимедійних технологій; навчально-методичної продукції нового покоління. До інноваційних методів навчання відносять: групові тренінги, мозкова атака, метод кейсів та ін. Зазначимо, що серед сучасних технологій навчання, слід виділити: особистісно-орієнтовані, інтеграційні, колективної дії, інформаційні, дистанційні, творчо-креативні тощо.

За такого підходу увага акцентується на особистісному розвитку майбутніх фахівців, здатності оволодівати новим досвідом творчого і критичного мислення, рольового та імітаційного моделювання пошуку вирішення навчальних завдань [6; 7].

Звернемо увагу на те, що послідовне впровадження інноваційної методики навчання має велике значення для постійної підтримки високої якості усіх складників навчального процесу, поєднання наукової та навчальної роботи. Серед основних технологій, на яких базується створення інноваційно-освітніх ресурсів, належить мультимедійним технологіям, що широко використовуються під час дистанційного навчання. Застосування комп'ютерних технологій сприяє підвищенню рівня самоосвіти, зокрема, використання тестових технологій оцінювання навчальних досягнень студентів з усіх дисциплін, мотивації навчальної діяльності і створює абсолютно нові перспективи для творчості, отримання й закріплення різних професійних навичок і відповідає соціальному замовленню, яке держава пред'являє до вищих навчальних закладів.

Таким чином, окресливши основні напрямки розвитку освіти в Україні в аспекті євроінтеграції, маємо зазначити, що сучасне суспільство роз-

раховує на інноваційні наукові розробки, які залежать від активного запровадження у навчально-виховний процес науково-технічних досягнень, новітніх технологій навчання, заснованих на нових методологічних засадах інтеграційного характеру, комунікації з іншими державами, які уже зробили крок у напрямі євроінтеграції.

Література:

1. Національна доктрина розвитку освіти. Затверджена Указом Президента України від 17 квітня 2002 року N 347/2002 [Електронний ресурс] // Офіційний вісник України. – 2002. – № 16. – С. 11. – Режим доступу : <http://www.president.gov.ua/documents/151.html>
2. О. Герцен Інноваційні технології та методи навчання [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://pidruchniki.com/10470406/pedagogika>
3. Сорокіна С.В., Летута Т.М., Акмен В.О. Використання інноваційних технологій навчання у вищій освіті [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.rusnauka.com/10_NPE_2008/Pedagogica/29520.doc.htm
4. Фатхутдінова О. В. Впровадження нових технологій в процесі підготовки спеціалістів правознавства / О.В. Фатхутдінова // Гуманіт. вісн. Запоріз. держ. інж. акад. – 2012. – Вип. 48. – С. 35–39.
5. Докучаєва В. В. Теоретико-методологічні засади проектування інноваційних педагогічних систем : автореф. дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.01 / Докучаєва Вікторія Вікторівна ; Луган. нац. пед. ун-т ім. Тараса Шевченка. – Луганськ, 2007. – 44 с.
6. Лисенко М. В. Інноваційна парадигма вищої освіти України за умов переходу до інформаційного суспільства : автореф. дис. ... канд. філос. наук : 09.00.10 / Лисенко Микола Владиславович ; М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Нац. техн. ун-т України «Київ. політехн. ін-т». – К., 2013. – 16 с.
7. Інновації у вищій освіті: проблеми, досвід, перспективи : монографія / П. Ю. Саух [та ін.] ; ред. П. Ю. Саух. – Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2011. – 443 с.